

ביאור בדרך אפשר

35 מהצימאון וההתעוררות של האדם מלמטה נמשך אחר-כך אני הני'
36 מקדשכם, המשכה והתגלות קדושתו של ה' יתברך אל תוך ליבו
37 של האדם מלמעלה למטה.

38 ובזה עצמו (בהמשכה והתגלות של קדושתו ה' מלמעלה למטה)

39 שני ענינים, האחד -

40 ההמשכה על-ידי תורה -

41 והשני ההמשכה על-ידי

42 מצות שהם שני ענינים שונים,

43 כפי שהולך ומבאר.

44 דהמשכה שעל-ידי

45 תורה היא התגלות אלוקות

46 בפנימיות העולמות

47 (פרוהניות), ובכדי

48 שתהיה ההמשכה של

49 ההתגלות האלוקית

50 פחיצונית העולמות

51 (בגשמיות), הוא על-ידי

52 מעשה המצות שהוא פעולה

53 גשמית שיש לה השפעה גם

54 בגשמיות העולמות.

55 וזהו מה שאומרים ג'

56 פעמים קדוש, כי בהמשכה

57 והתגלות הקדושה יש שלושה

58 ענינים שונים דקדוש הא'

59 הוא העלאה מלמטה

60 למעלה, כאמור, הפסוק

61 "ונקדשתי" מדבר על התגלות

62 הקדושה האלוקית באדם בדרך מלמטה למעלה, היינו התעוררות מצד האדם

63 שגורמת המשכה והתגלות מלמעלה ודרך זו נקראת "העלאה" היינו התקרבות

64 לאלוקות כתוצאה מכך שהאדם מצידו מתעלה וקדוש הב' והג' הם

65 המשכות של התגלות אלוקית בדרך הפוכה, מלמעלה למטה,

66 על-ידי תורה ועל-ידי מצות⁵ שהם, כאמור, שתי דרכים שונות לפעול

67 את המשכה מלמעלה למטה - המשכה על-ידי תורה שמתגלית בפנימיות

68 (רוחניות) העולמות והמשכה שעל ידי מצות שמתגלית בחיצונית (גשמיות).

ביאור בדרך אפשר

1 ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם, ומבאר
2 אדמו"ר הזקן ב'לקוטי תורה' במאמר חסידות דבור-המתחיל
3 זה, הפותח בפסוק זה "ונקדשתי..." דנקדשתי בתוך בני ישראל
4 (ציווי שלפי פנימיות הרברים משמעותו גילוי קדושתו יתברך בתוך

5 הלב של כל אחד ואחד

6 ד'שאל מלמטה למעלה) הוא

7 באופן מלמטה למעלה,

8 ההתגלות של הקדושה האלוקית

9 בתוך הלב היהודי היא תוצאה

10 של פעולת האדם והתעוררות

11 שלו להתקרב אל ה' שהיא

12 הפועלת את ההתגלות מלמעלה,

13 כך שהדבר הוא בדרך מלמטה

14 למעלה, כי ההתחלה היא פעולת

15 האדם מלמטה שהיא הגורמת

16 את ההתעוררות וההתגלות

17 מלמעלה שלכם של

18 ישראל בוער פרשפי אש

19 ליכלל בקדושתו יתברך,

20 הלב היהודי צמא להתקרב

21 לאלוקות והצימאון חזק וגדול

22 מאד כמו אש בוערת ורצונו של

23 היהודי הוא להיות נכלל

24 באלוקות, היינו שהרצון שלו

25 לדבוק באלוקות הוא גם אם

26 לשם כך עליו לאבד את

27 המציאות האישית שלו (ובלשון

28 רבנו הזקן בספר התניא, פרק יט: "... נר ה' נשמת אדם, פירוש ישיראל

29 הקרויים אדם נשמתם היא למשל כאור הנר שמתנענע תמיד למעלה בטבעו

30 מפני שאור האש חפץ בטבע ליפרד מהפתילה ולידבק בשורשו למעלה ביסוד

31 האש הכללי... ואף שעל ידי זה יכבה ולא יאיר כלום למטה וגם למעלה

32 בשורשו, אף-על-פי-כן בכך הוא חפץ בטבעו, כך נשמת האדם ... חפצה

33 וחשקה בטבעה ליפרד ולצאת מן הגוף ולידבק בשרשה ומקורה בה' ... הגם

34 שתהיה אין ואפס ותתבטל שם במציאות לגמרי..." ועל-ידי-זה כתוצאה

בס"ד. שבת פרשת אמור, י"ג אייר ה'תשכ"ה*

1 ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם¹, ומבאר
2 אדמו"ר הזקן ב'לקוטי תורה' דבור-המתחיל

3 זה², דנקדשתי בתוך בני ישראל (גילוי קדושתו יתברך

4 בתוך הלב³ ד'שאל) הוא באופן מלמטה למעלה,

5 שלכם של ישראל בוער פרשפי אש ליכלל בקדושתו

6 יתברך, ועל-ידי-זה נמשך אחר-כך אני הני' מקדשכם,

7 המשכה קדושתו יתברך מלמעלה למטה. ובזה עצמו

8 (בהמשכה מלמעלה למטה) שני ענינים, ההמשכה

9 על-ידי תורה והמשכה על-ידי מצות⁴. דהמשכה

10 שעל-ידי תורה היא בפנימיות העולמות (פרוהניות),

11 ובכדי שתהיה ההמשכה בחיצונית העולמות

12 (בגשמיות), הוא על-ידי מעשה המצות⁵. וזהו מה

13 שאומרים ג' פעמים קדוש⁶, דקדוש הא' הוא העלאה

14 מלמטה למעלה, וקדוש הב' והג' הם המשכות

15 מלמעלה למטה, על-ידי תורה ועל-ידי מצות⁵.

* יצא לאור בקונטרס י"ג אייר - תש"נ, "לקראת י"ג אייר, יום היארצייט של הו"ח וכו' הרב ישראל ארי' לייב, אחיו של - יבדל לחיים טובים - כ"ק אדמו"ר שליט"א. - לפני מלחמה"ע האחרונה עלה לארץ הקודש. נסתלק ב"ג אייר ה'תשי"ב, בליווערפול, אנגליי, ומו"כ בעיה"ק צפת תובב"א" .. יום ג, יג אייר, שנת ה'תש"נ".

(1 פרשתנו כב, לב. 2) סעיף ט (לג, ב). (3) ראה לקו"ת שם סעיף ה (לב, ג) דתוך בני ישראל הוא נקודה הפנימית דהלב. (4) לקו"ת שם סוף סעיף ו (לב, ד). (5) לקו"ת שם סעיף ח (לג, א). ושם, ש"לכן הן ב' בחי' קדוש" (כדלקמן בפנים). (6) ישע"י ו, ג.

* תולדותיו - ראה ספר "ימי מלך" ח"א (קה"ת תשמ"ט) ע' 68 ואילך [קובץ י"ג אייר ארבעים שנה (קה"ת, תשנ"ב). תוי"מ - רשימת היומן ע' קמט].

ונקדשתי בתוך בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

1 (ב) וממשיך ב'לקוטי תורה' ב'הביאור ל'המאמר, (לאחר המאמר
 2 עצמו, מופיע ב'לקוטי תורה' 'ביאור' למאמר בדבור-המתחיל "לבאר הדברים
 3 על פסוק ונקדשתי", שם מבואר באריכות ענין "קדוש, קדוש, קדוש" ונתבאר)
 4 שג' פעמים קדוש הם ג' מדרגות. קדוש הא' הוא פתח בחינת
 5 כתר עליון (ש'למעלה
 6 מחכמה שהיא ראשית
 7 הספירות, כשם שהכתר נתון
 8 מעל ראשו של האדם), קדוש
 9 הב' הוא פתח דזעיר-
 10 אנפין המידות של הספירות
 11 העליונות הנקראות "זעיר אנפין"
 12 (פנים זעירות) כי לעומת המוחין
 13 העליונים יש בהם מעט אור
 14 וחיות, וקדוש הג' הוא
 15 פתח דמלכות הספירה
 16 האחרונה מעשר הספירות.
 17 כלומר, "קדוש" שמשמעותו
 18 נעלה ונבדל הוא ענין הכתר
 19 שלמעלה מהספירות אלא
 20 שבכתר עצמו יש דרגות שונות -
 21 למעלה מספירות, בתוך כתר
 22 למידות ובתוך כתר למלכות ולכן
 23 נאמר שלוש פעמים "קדוש",
 24 כפי שהולך ומבאר.

25 ויש לומר הביאור בזה על-פי הידוע בתורת החסידות שקדוש
 26 (בכלל באופן כללי, מבלי להיכנס לדרגות השונות שבדבר) קאי מכוון
 27 על 'אור הסוכב', כמבואר בקבלה וחסידות שהאור האלוקי בא לעולם
 28 בשני אופנים הנקראים "אור הסוכב כל עלמין" ו"אור הממלא כל עלמין".
 29 אור הסוכב הוא התגלות האור האינסופי הבלתי מוגבל שמאיר על כל
 30 העולמות והנבראים בשווה, בדרך 'מקיף', ונקרא 'סוכב' על שם שמאיר על
 31 העולמות 'למעלה' מבלי להתלבש בתוכם ואור הממלא הוא התגלות האור
 32 כפי שבא בגבול עצמום בהתאמה לכל עולם ולכל נברא לפי ענינו ומתלבש
 33 בכל אחד מהם בפנימיות, ובדרך כלל "קדוש" מכוון ל"אור הסוכב כל עלמין"
 34 שהוא קדוש ומובדל מהשתלשלות מהאור האלוקי ה"ממלא כל
 35 עלמין" שבא ויורד מדרגה לדרגה ב"סדר השתלשלות" שבו ההמשכה וההארה
 36 ממדרגה לדרגה היא בצורה הדרגתית כמו שלשלת שהטבעות שלה אחוזות זו
 37 בזו. ולכן עיקר הענין דקדוש במובן של "סוכב" שקדוש ומובדל
 38 מהאור המדוד והמוגבל (קדוש הא') הוא בפתח שלמעלה
 39 מהחכמה (פי חכמה היא ראשית ההשתלשלות ולכן היא
 40 הראשונה בעשר הספירות העליונות). וזה שגם הפתח דזעיר-אנפין
 41 ופתח דמלכות נקראים בשם קדוש, והם, כאמור, הבחינה השנייה

ביאור בדרך אפשר

42 והשלישית ב"קדוש", ולכאורה לא מובן איך יתכן "קדוש" ו"כתר" שלמעלה
 43 מהשתלשלות (ולכן עיקרו למעלה מהחכמה) במידות ובספירות המלכות שהם
 44 דרגות שבתוך סדר ההשתלשלות? והביאור הוא פי השתלשלות
 45 הפתחים היא לא כהשתלשלות עלה ועלול, סיבה ותוצאה
 46 שהעלול הוא מהות אחר
 47 מהעילה, למשל, השכל הוא
 48 'עילה' להתהוות המידות שבאות
 49 כתוצאה מהשכל, כי רגש נולד
 50 מתוך התבוננות שכלית, אבל אין
 51 דמיון בין מהות השכל למהות
 52 המידות, והמהות והתכונות
 53 ואופן הפעולה וההשפעה של
 54 השכל שונים לחלוטין מאלה של
 55 המידות אבל בין הכתרים שבכל
 56 עולם ובכל בחינה יש דמיון
 57 מהותי כי גם הכתרים שבתוך
 58 סדר השתלשלות לא מתהווים
 59 בסדר והדרגה פני-אם שכל
 60 הפתחים הם מהות אחר,
 61 ולא רק כתר עליון שלמעלה
 62 מהחכמה הוא 'כתר' ונקרא
 63 'קדוש' וגם לאחרי ירידת
 64 הפתח להיות פתח לזעיר-
 65 אנפין המידות או למלכות
 66 שהיא הדרגה האחרונה בסדר השתלשלות הספירות, הוא במהותו כמו
 67 שהיה קודם (פתח שלמעלה מחכמה) כלומר, ב'סדר השתלשלות'
 68 המסודר וההדרגתי כל דרגה וכל בחינה היא למטה מזו שמעליה כי היא באה
 69 ישירות ממנה (הבינה מהחכמה, הגבורה מהחסד, וכן בעולמות - בריאה
 70 מאצילות, יצירה מבריאה וכד') אבל לבחי' הכתר יש, כביכול, 'סדר'
 71 השתלשלות' מיוחד לה כמבואר בחסידות מספרי קבלה ש"השתלשלות
 72 הכתרים זה מזה" וכאילו נאמר שכתר דבריאה משתלשל ובא ישירות מכתר
 73 דאצילות מבלי לעבור דרך הדרגות שבינתיים ולכן אין להתפלא שגם כאשר
 74 הכתר מתגלה בתוך עשר הספירות בתוך כתר דז"א וכתר דמלכות הוא עדיין
 75 נשאר 'קדוש' ונחשב 'מהות אחד' עם כתר עליון שלמעלה מהספירות.
 76 ויש לומר, דזה שמבאר בהמאמר שג' פעמים קדוש הם
 77 חלוקים במדרגתם היינו שכל פעם מתייחסת לדרגה אחרת בכתר
 78 (כאמור שקדוש הא' הוא הפתח שלמעלה מחכמה, וקדוש
 79 הב' והג' הם הפתח דזעיר-אנפין ודמלכות), הוא גם ביאור
 80 על החילוק באופנם בדרך שבה אותה בחינה מסוימת של כתר נמשכת
 81 ובאה לידי גילוי (שקדוש הא' הוא באופן דמלמטה למעלה,
 82 באמצעות 'העלאה' שהיא התעוררות שמתחילה מצד האדם וקדוש הב')

(7 לג, סע"ב ואילך. וראה בארוכה שיחת ש"פ אחרי-קדושים, י"ג אייר ה'תשמ"ה [התועדויות תשמ"ה ח"ג ע' 1942 ואילך] -
 ביאור בשמו של בעל היאצייט, והשייכות דשמו לפ' אחרי-קדושים. שיחת פסח שני ה'תשמ"ז [התועדויות תשמ"ז ח"ג ע' 256
 ואילך]. [ש"פ אחרי-קדושים ה'תנש"א (התועדויות תנש"א ח"ג ע' 184 ואילך)]. (8 לקו"ת תזריע כב, ג. ובכ"מ. 9) שער היחוד
 והאמונה רפ"ט. ובכ"מ. 10) ראה המשך תער"ב ח"א פע"ט. ח"ב פש"מ. וראה לקו"ת קרח נב, ג. ובכ"מ.

ביאור בדרך אפשר

1 וְהָג' הֵם בְּאוֹפֵן דְּמִלְמַעְלָה לְמִטָּה וְהַהֲתַגְלוֹת שֶׁלָּהֶם הֵיא בְּדֶרֶךְ
2 'הַמְשַׁכָּה' שְׁבָאָה מִלְמַעְלָה לְמִטָּה), כִּפִּי שֶׁהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר מִדּוּעַ הַבְּחִינָה
3 הַעֲלִינָה בְּכַתֵּר בָּאָה בְּדֶרֶךְ מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, וְשֵׁתִי הַבְּחִינֹת הַנוֹסְפוֹת בְּאוֹת
4 בְּדֶרֶךְ מִלְמַעְלָה לְמִטָּה. דְּ[אוֹר] הַסּוֹכֵב כֹּל עֵלְמִין שְׁבַעֲצַם מֵהוֹתוֹ הוּא
5 לְמַעְלָה מֵהָעוֹלָמוֹת וְהַנְּבֵרָאִים
6 (כְּתָר) עֲצָמוֹ, כִּיּוֹן שְׁהוּא 1
7 קָדוֹשׁ וּמוֹבְדָל לְגַמְרִי 2
8 מִסֵּדֵר הַשְּׁתַלְשׁוֹת שְׁבוּ הָאוֹר 3
9 הָאוֹרִי יוֹרֵד בְּצוּרָה הַדְּרָגָתִית 4
10 וּמֵהוּוֹה נְבֵרָאִים מוֹגֵדִים 5
11 וּמוֹגְבֵלִים, הַגְּלוּי שְׁלוֹ 5
12 בְּאֶדָם הוּא בְּאוֹפֵן כֹּה 6
13 שְׁהוּא הָאֵדָם מְפִיר 7
14 וּמְרָגִישׁ שְׁזָהוּ הָאוֹר הָאוֹרִי 8
15 שְׁמַתְגָּלָה כּוּ הוּא עֲנִין 9
16 שְׁמוֹפְלָא וּמוֹבְדָל מִמְּנוֹ 10
17 וְנַעֲלָה מִמְּנוּ לְגַמְרִי, וְלִכְּוֹן הוּא 11
18 הָאֵדָם מְשִׁתְּקָק לְצֵאת 11
19 מִמְּצִיאוֹתוֹ לְצֵאת מִגְּדֵרִי 12
20 הַמְּצִיאוֹת וְהַהֲגַבְלוֹת שְׁגוֹרְמוֹת 13
21 לוֹ לֵהִיּוֹת מְצִיאוֹת מוֹגְבֵלָת 14
22 וְלִיפְלָל כְּמוֹ נֹר הַנִּכְלָל 15
23 בְּאוֹקָה וּמֵאֲבָד אֵת מְצִיאוֹתוֹ 16
24 כִּיּוֹשֵׁת נִפְרֶדֶת בְּהַעֲנִין 17
25 הַמוֹפְלָא, וְכֹאֲשֶׁר [אוֹר] 18
26 הַסּוֹכֵב יוֹרֵד לֵהִיּוֹת כְּתָר 19
27 לְזַעֲרֵי-אַנְפִּין אוֹ 19
28 לְמַלְכוּת, שֶׁהֵם דְּרוֹגֹת 20
29 וּבְחִינֹת בְּתוֹךְ 'סֵדֵר הַשְּׁתַלְשׁוֹת'
30 הַמְּדוּד וּמוֹגְבֵל אֲזֵי הַגְּלוּי 21
31 שְׁלוֹ הוּא בְּאוֹפֵן שְׁנַמְשֵׁף 22
32 וּמַתְגָּלָה מִלְמַעְלָה לְמִטָּה כִּי 23
33 הַמְּטָה, הָאֵדָם הַתְּחַתּוֹן, קוֹלֵט 24
34 וּמְכִיל בְּתוֹכוֹ אֵת הָאוֹר הַזֶּה. 25
35 וְעַל-דֵּרֶךְ-זֶה כְּמוֹ שְׁהוּא בְּעֵינֵי הָאוֹפֵן שְׁבוּ נִפְעֵלֹת הַתְּגַלּוֹת הַכְּתָרִים, הוּא
36 בְּנוֹגֵעַ לְקָדוֹשׁ הַב' וְהָג', שְׁתַּחֲלוֹק בְּאוֹפֵן הַמְּשַׁכְּתָם שְׁבָאוֹפֵן
37 כִּלְיִי שְׁנֵיהֶם נִמְשָׁכִים עַל יְדֵי הַמְּשַׁכָּה מִלְמַעְלָה לְמִטָּה אֲבָל כְּאִמּוֹר יֵשׁ בִּינֵיהֶם
38 עֲצָמִם הַבְּדִלִים לְגַבֵּי אוֹפֵן הַהֲמַשְׁכָּה הוּא מְפִנֵּי שְׁהֵם חֲלוּקִים
39 בְּמִדְּרָגָתָם וְהַבְּדִלִים בְּדְרוֹגֹת הֵם הַיּוֹצֵרִים אֵת הַבְּדִלִים בְּצוּרַת הַהֲמַשְׁכָּה
40 וְהַהֲתַגְלוֹת. כִּפִּי שֶׁהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר.
41 דְּקָדוֹשׁ הַב', כִּיּוֹן שְׁהִירִידָה שְׁלוֹ הֵיא יְרִידָה מְכַתֵּר שְׁלַמְעֵלָה

ביאור בדרך אפשר

42 מֵהַסְּפִירוֹת הוּא יְרִידָה כְּזוֹ שְׁנַעֲשֵׂהָ כְּתָר לְזַעֲרֵי-אַנְפִּין הַמִּידוֹת
43 שְׁבַעֲשֶׁר הַסְּפִירוֹת, כְּנ"ל (דְּזַעֲרֵי-אַנְפִּין הוּא סוֹף הָאֲצִילוֹת כְּמִבּוֹאֵר
44 בַּחֲסִידוֹת שְׁזַעֲרֵי אַנְפִּין הֵיא הִירִידָה הַגְּדוּלָה בִּיּוֹתֵר שֶׁל הָאוֹר הָאוֹרִי
45 לְעוֹלָמוֹת וְהָאוֹר שִׁירֵד לִז"א דְּאֲצִילוֹת הוּא הַנְּמַשֵּׁךְ אַחֵר כִּךְ לְהַחִיּוֹת אֵת
46 הָעוֹלָמוֹת בְּרִיאָה-יְצִירָה-עִשְׂיָה,
47 כְּשֶׁהוּא יוֹרֵד וְנִמְשָׁךְ בְּאֲמַצְעוֹת
48 מִידַת הַמְּלָכוֹת), וְכִיּוֹן שְׁמִדּוּבֵר
49 בְּדְרָגָה שְׁהֵיא עֲדִיין חֲלָק מְעוֹלָם
50 הָאֲצִילוֹת הַנַּעֲלָה (עֲלִיוֹ נִאֲמַר
51 שְׁעַם הִיּוֹתוֹ "עוֹלָם" כִּכֵּל זֹאת
52 הוּא "אַלוֹקוֹת מִמֶּשׁ")
53 הַמְּשַׁכְּתוֹ הֵיא (רַק)
54 בְּפִנְיֵמִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת (עַל-
55 יְדֵי תוֹרָה) וְהוּא אֵינּוּ יוֹרֵד
56 מֵעֵבֶר לְכַךְ, וְקָדוֹשׁ הַג',
57 שְׁיִוָּרֵד לְדְרָגָה יוֹתֵר נִמּוּכָה
58 לֵהִיּוֹת כְּתָר לְמַלְכוּת
59 שְׁלַמְטָה מֵהַמִּידוֹת שֶׁל בְּחִינַת
60 זַעֲרֵי-אַנְפִּין (דְּמַלְכוּת הֵיא
61 שְׂרָשׁ הַנְּבֵרָאִים¹¹ כִּי דִרְכָּה
62 עוֹבֵר הָאוֹר הָאוֹרִי מִז"א
63 לְהַחִיּוֹת אֵת הַנְּבֵרָאִים),
64 הַמְּשַׁכְּתוֹ הֵיא (גַּם) לְמִטָּה
65 יוֹתֵר, לֹא רַק בְּפִנְיֵמִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת
66 אֲלֵא גַם בְּחִיצוֹנִיּוֹת
67 הָעוֹלָמוֹת (עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה
68 הַמְּצִאוֹת), כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל.
69 ג) וּמְמַשֵּׁף (בְּהִיאוֹר
70 לְ)הַמְּאָמֵר, דִּיבּוּר-הַמַּתְחִיל
71 "וְנִקְדַּשְׁתִּי" בְּלִקּוּטֵי תוֹרָה
72 דְּזָהוּ מַה דְּאִתָּא מוֹבָא
73 בְּמִדְּרָשׁ (בְּעֲנִין ג' פְּעֻמִּים
74 קָדוֹשׁ), מְשָׁל לְכַנֵּי
75 מְדִינָה שְׁעֵשׂוֹ שְׁלֵשׁ
76 עֲטָרוֹת כְּתָרִים לְמַלְךְ, מַה עֲשֵׂה הַמְּלָךְ, הַנִּיחַ בְּרִאשׁוֹ אַחַת
77 וְשִׁתִּים בְּרִאשׁ בְּנֵיו, כִּף בְּכָל יוֹם הָעֲלִיּוֹנִים הַמְּלָאכִים מְכַתִּירִים
78 לְפָנָי הַקְּב"ה וּמַעֲטָרִים אוֹתוֹ כְּכִיכּוֹל בְּאִמְרַת שְׁלֵשׁ קְדוֹשׁוֹת, מַה
79 הַקְּב"ה עוֹשֶׂה, נוֹתֵן בְּרִאשׁוֹ אַחַת וְשִׁתִּים בְּרִאשֵׁן שְׁל
80 יִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב בְּתוֹרָה שְׁלוֹשָׁה בִּטְיִיִּים שֶׁל
81 קְדוּשָׁה שְׁאֵחָד מֵהֶם מְתִיחֵס לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי, וְשֵׁנִים
82 נּוֹסְפִים מְתִיחִיסִים לְכַנֵּי יִשְׂרָאֵל וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים. הִינּוּ

(11) תו"א תרומה פא, ב. המשך תרס"ו ס"ע רפד ואילך. ובכ"מ. (12) סעיף ו (לה, א ואילך). (13) ויק"ר פכ"ד, ח. (14) קדושים יט, ב, כ, ז.

ונקדשתי בתוך בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

1 דְּכִי קְדוֹשׁ אָנִי הַקְדוּשָׁה הַאֲמֹרָה עַל הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא הוּא הַעֲטָרָה
2 הַכְתָּר שְׁנוֹתָן בְּרֵאשׁוֹ, וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים הֵם שְׁתֵּי
3 הַעֲטָרוֹת שְׁנֵי הַכְתָּרִים שְׁנוֹתָן הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא בְּרֵאשׁוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
4 וְלַהֲעִיר, דְּבַמְדָּרָשׁ רַבָּה שְׁלֹפְנִינוּ הַנוֹסֵחַ הַמְצוּי בִּידֵינוּ אֵיתָא מוּבָא

5 הַדָּא הוּא דְּכְתִיב וְהוּא
6 שְׁכַתוּב דְּבַר אֵל כָּל עֲדַת
7 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים תְּהִיוּ
8 וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם וְהִייתֶם
9 קְדוֹשִׁים, דְּלִכְאוּרָה מְזָה
10 מִשְׁמַע דְּשְׁתֵּי הַעֲטָרוֹת
11 הַכְתָּרִים שְׁנוֹתָן הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־
12 הוּא בְּרֵאשׁוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
13 הֵם הַאֲחָד - קְדוֹשִׁים תְּהִיוּ
14 (שְׁבַסְמִיכוֹת לְכִי קְדוֹשׁ
15 אָנִי) וְהַשְׁנִי - וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם
16 וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים
17 (שְׁנַחֲשָׁבִים שְׁנִיחָם
18 "וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם" וְיִהְיֶה

19 קְדוֹשִׁים" לַעֲטָרָה אַחַת וְלֹא
20 שְׁנֵי כְתָרִים שְׁנִיחָם). אָבָל
21 בְּלִקְוֵי תוֹרָה מְפָרֵשׁ,
22 דְּשְׁתֵּי הַעֲטָרוֹת שְׁנוֹתָן
23 בְּרֵאשׁוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵם
24 וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם וְהִייתֶם
25 קְדוֹשִׁים, שְׁלֹפֵי הַמְדַרֵּשׁ
26 נַחֲשָׁבִים לַכְתָּר אַחַד וְקְדוֹשִׁים
27 תְּהִיוּ (שְׁבַסְמִיכוֹת לְכִי
28 קְדוֹשׁ אָנִי לְמֵרוֹת הַסְּמִיכוֹת)
29 אֵינָה נְמַנִּית בְּהַעֲטָרוֹת בֵּין
30 שְׁלוֹשֵׁת הַכְתָּרִים אִלָּא שְׁלוֹשֵׁת
31 הַכְתָּרִים הֵם: הַכְתָּר שֶׁל הַקְדוּשַׁת־
32 בְּרוּךְ־הוּא - "כִּי קְדוֹשׁ אָנִי" וְשְׁנֵי

33 הַכְתָּרִים בְּרֵאשׁוֹן שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל - "וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם", וְ"וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים".
34 (ד) וַיֵּשׁ לְבָאָר זֶה אֶת שְׁנֵי הָאוֹפְנִים בְּדֵרוֹשׁ הַפְּסוּקִים, הַאֲחָד לְפִי נוֹסַח
35 הַמְדַרֵּשׁ וְהַשְׁנִי לְפִי הַמְּבֹאֵר בְּלִקְוֵי תוֹרָה, עֲנִין נוֹסַף מְזָה דְּאֵיתָא
36 בְּמְדָרְשׁ שָׁם, הַמוֹסֵף וּמְבֵאֵר דְּרֵשָׁה נוֹסַפְתָּ עַל פְּסוּק זֶה קְדוֹשִׁים תְּהִיוּ,
37 יְכוּל כְּמוֹנִי? הָאֵם הַכְּתוּב מִתְכוּוֹן לומר שֶׁעַל הַיְהוּדִי לְהִיטֵת קְדוּשָׁה כְּמוֹ
38 הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא תְּלַמּוּד לומר, הַפְּסוּק מִמְּשִׁיךְ וְאוֹמֵר וּמִלְּמַדְנוּ כִּי
39 קְדוֹשׁ אָנִי, קְדוּשְׁתִּי לְמַעְלָה מִקְדוּשִׁיתְכֶם וְהָאֵדָם אֵכָן לֹא מִסוּגַל
40 לְהַגִּיעַ לְקְדוּשַׁתוֹ שֶׁל הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא. וְכַתְּבַּעַל דְּבַרֵּי הַמְדַרֵּשׁ הַלְלוּ,

ביאור בדרך אפשר

41 אֲדַמְרוּר הַצְּמַח צְדָקָה (בְּאוֹר הַתּוֹרָה) רִישׁ רֵאשׁ וְהַתְּחִלַּת פְּרִשְׁתָּה
42 (קְדוּשָׁה) שְׁזָה תְּמִימָה דְּרֵשֶׁת חֲכָמֵינוּ ז"ל זֹו תְּמוּהָה. וְהַפְּנֹנָה בְּזָה
43 בְּדַבְרֵי הַצְּמַח־צְדָקָה (בְּפִשְׁטוֹת) הִיא, שֶׁהַתְּמִימָה הִיא כִּי אֵיךְ שְׁיִיף
44 אֲפִילוֹ קִסְלָקָא־דְּעֵתָא אֵיךְ יִיתְכַּן אֲפִילוֹ לְהַעֲלוֹת עַל הַדַּעַת שְׁיִשְׂרָאֵל
45 יְהִיוּ קְדוֹשִׁים כְּמוֹנֵי בְּדַרְגַּת

46 הַקְדוּשָׁה שֶׁל הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא,
47 וְכִי נִיתָן לְהִידְמוּת וְלַהֲשַׁתּוּת
48 לְקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא, וְלִמָּה יֵשׁ
49 צוּרָךְ בְּפִסּוּק וּבְלִמּוּד מִיּוֹחַד
50 לומר שְׁקְדוּשַׁת הָאֵדָם הִיא פְּחוּת
51 מִקְדוּשַׁתוֹ שֶׁל הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא,
52 וְלִכֵּן אוֹמֵר הַצְּמַח צְדָקָה שֶׁהַדְּבַר
53 תְּמוּהָה.
54 וְכִּלְקוֹיֵי תוֹרָה פְּרִשְׁתָּה
55 נְצָבִים מְבֹאֵר, בְּפִירוּשׁ
56 מֵאֵמֵר חֲכָמֵינוּ ז"ל זֹה
57 דְּקְדוּשַׁתְכֶם קְדוּשַׁתְּם שֶׁל בְּנֵי
58 יִשְׂרָאֵל שְׁאֵין לֵה דְמִיוֹן לְקְדוּשַׁתוֹ
59 שֶׁל הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא הִיא
60 הַקְדוּשָׁה הַעֲלוּיָה
61 שְׁנַמְשָׁכָת מְלַמְעֵלָה לְמִטָּה
62 וְכַאֲשֶׁר לְיָדֵי גִילּוּי עַל־יָדֵי
63 אֲתַעְרוּתָא דְּלִתְתָּא
64 הַתְּעוּרָוֹת מְלַמְטָה, מְצַד הָאֵדָם
65 דְּמַעֲשָׂה הַמְצוּת שֶׁהִיא
66 קְדוּשָׁה בְּמִידָה מוּגַבְלָת, כִּיוּן
67 שְׁמַעֲשִׂיו שֶׁל הָאֵדָם, שֶׁהֵם
68 הַמְעוּרָרִים וּמְשִׁיכִים אֶת
69 הַקְדוּשָׁה הַזֹּו, הֵם מוּגַבְלִים,
70 וְקְדוּשְׁתִּי שְׁלֹמְעֵלָה
71 מִקְדוּשִׁיתְכֶם הַקְדוּשָׁה שֶׁל
72 הַקְדוּשַׁת־בְּרוּךְ־הוּא שְׁאֵין לֵה

73 דְּמִיוֹן לְמַעֲשֵׂה הָאֵדָם הִיא קְדוּשָׁה אֲלוּקִית נְעֻלִית בִּיתָר שְׁאֵין
74 אֲתַעְרוּתָא דְּלִתְתָּא דְּמַעֲשָׂה הַמְצוּת מְגַעַת שָׁם, לְמַעֲשִׂיו שֶׁל
75 הָאֵדָם בְּקִיּוֹם הַמְצוּת בְּדֵרֶךְ 'אֲתַעְרוּתָא דְּלִתְתָּא' אֵין כּוּחַ לְעוֹרֵר אֶת הַמְשַׁכֵּת
76 הַקְדוּשָׁה הַנְּעֻלִית הַזֹּו וְנִמְשָׁכָת דּוּקָא עַל־יָדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהִיא עֲבוּדָה
77 נְעֻלִית יוֹתֵר מִהַעֲבוּדָה הַרְגִּילָה שֶׁל קִיּוֹם הַמְצוּת. וְזֵהוּ הַטַּעַם הַפְּנִימִי לְכַךְ
78 מְזָה שְׁפַעֲלֵי־תְשׁוּבָה שְׁבַעֲבַר הִיוּ רְחוּקִים וְהִתְקַרְבוּ לְאֲלוּקֹת הֵם
79 לְמַעְלָה וְנִמְצָאִים בְּדַרְגָּה יוֹתֵר גְּבוּהָה מִצְּדִיקִים גְּמוּרִים שְׁמַעוּלָם לֹא
80 הִתְרַחַקוּ, כִּי עַל־יָדֵי הַתְּשׁוּבָה הֵם בְּעֻלֵי הַתְּשׁוּבָה מְמַשְׁכִּים

דְּמִיוֹן לְמַעֲשֵׂה הָאֵדָם הִיא קְדוּשָׁה אֲלוּקִית נְעֻלִית בִּיתָר שְׁאֵין
אֲתַעְרוּתָא דְּלִתְתָּא דְּמַעֲשָׂה הַמְצוּת מְגַעַת שָׁם, לְמַעֲשִׂיו שֶׁל
הָאֵדָם בְּקִיּוֹם הַמְצוּת בְּדֵרֶךְ 'אֲתַעְרוּתָא דְּלִתְתָּא' אֵין כּוּחַ לְעוֹרֵר אֶת הַמְשַׁכֵּת
הַקְדוּשָׁה הַנְּעֻלִית הַזֹּו וְנִמְשָׁכָת דּוּקָא עַל־יָדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהִיא עֲבוּדָה
נְעֻלִית יוֹתֵר מִהַעֲבוּדָה הַרְגִּילָה שֶׁל קִיּוֹם הַמְצוּת. וְזֵהוּ הַטַּעַם הַפְּנִימִי לְכַךְ
מְזָה שְׁפַעֲלֵי־תְשׁוּבָה שְׁבַעֲבַר הִיוּ רְחוּקִים וְהִתְקַרְבוּ לְאֲלוּקֹת הֵם
לְמַעְלָה וְנִמְצָאִים בְּדַרְגָּה יוֹתֵר גְּבוּהָה מִצְּדִיקִים גְּמוּרִים שְׁמַעוּלָם לֹא
הִתְרַחַקוּ, כִּי עַל־יָדֵי הַתְּשׁוּבָה הֵם בְּעֻלֵי הַתְּשׁוּבָה מְמַשְׁכִּים

15) וכ"מ בסה"מ עזר"ת ע' קצד. ה'תש"ח ע' 201. 16) ויק"ר שם, ט. 17) ע' קה. 18) נא, ג. 19) ראה ברכות לד, ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.

ביאור בדרך אפשר

1 מבחינת קדושתו של מעלה מקדושתכם, שהיא דרגה שלא ניתן
 2 להמשיך ולגלות על ידי מעשה המצוות אלא רק בכוח עבודת התשובה
 3 כמבואר ב'לקוטי תורה' שם שעל ידי עבודת התשובה מגלים
 4 וממשיכים אור אלוקי ממקור ושורש נעלה כזה שברוך כלל 'אתערוותא
 5 דלתתא' מצד האדם (מעשה
 6 המצוות) לא מסוגלת להגיע
 7 לשם.
 8 ולכאורה צריך לומר,
 9 דהמעלה והיתרון שבבעלי-
 10 תשובה על צדיקים
 11 גמורים, לגבי הדרגה שממנה
 12 נשפעת ונמשכת הקדושה אף
 13 שגם בצדיקים ישנה
 14 העבודה דג' פעמים
 15 קדוש, וקדוש הא' הוא
 16 קדוש אני (קדושתו
 17 שלמעלה מקדושתכם),
 18 ואם כן לכאורה גם עבודת
 19 הצדיקים ממשיכה התגלות
 20 מקדושתו של הקדוש-ברוך-הוא
 21 בעצמו ולמה אומרים שהדבר
 22 הוא רק בכוחם של בעלי
 23 תשובה? אלא הביאור הוא,
 24 שהגלוי דקדוש הא'
 25 בצדיקים הוא אמנם המשכה
 26 והתגלות מקדושתו של הקדוש-
 27 ברוך-הוא באופן דהעלאה
 28 למעלה, כמבואר לעיל לגבי
 29 אופן המשכת הכתר שלמעלה
 30 מהספירות שהיא בהתעוררות
 31 מלמטה למעלה בדרך העלאה,
 32 היינו שמשותקים הצדיקים שעובדים את ה' בדרך זו לצאת
 33 ממציאותם לצאת מגדרי מציאותם, ומוכנים לוותר על כל המציאות שלהם
 34 וליפגל בקדושתו תפריך כהתכללות נר באבוקה (וזה שגמשך
 35 להם כמו שהם למטה, מבלי לצאת מגדרי מציאותם, הוא רק
 36 קדוש הב' והג' הכתר של המידות והכתר של ספירת המלכות שגם הם
 37 כתרים שקשורים באור אין סוף, אבל הדבר הוא כפי שנמשכו לתוך הגדרים
 38 וההגבלות, כמבואר לעיל), ובבעלי-תשובה, גם קדוש הא' המשכת
 39 הכתר שלמעלה מהספירות שהוא עניין קדושתו של הקדוש-ברוך-הוא שאין
 40 לה דמיון ל'קדושתכם' הוא באופן דהמשכה למטה באופן שהדבר
 41 בכלל לא תלוי בעבודת האדם.

ביאור בדרך אפשר

42 וצריך להבין, איך אפשר כיצד ייתכן שתימשך הקדושה
 43 דקדוש אני למטה והרי זו קדושתו של הקדוש-ברוך-הוא שלמעלה
 44 מהנבראים וקדוש' ומובדל מהם לגמרי?
 45 וביותר אינו מוכן, דב'אור התורה' לאדמו"ר הצמח-צדק איתא,
 46 כמובא לעיל, שאפילו
 47 קסלקא דעתא שיהיו
 48 פמוני הוא תמונה, שאפילו
 49 מחשבה שמעלה על הדעת שבני
 50 ישראל, נבראים, יהיו קדושים
 51 בדרגת הקדושה של הבורא היא
 52 תמונה וב'לקוטי תורה'
 53 איתא (גם להפסקנא לא
 54 רק בתור אפשרות שניתן
 55 להעלות על הדעת), שעל-ידי
 56 התשובה ממשיכים
 57 הקדושה דקדוש אני,
 58 היינו שיש סוג של עבודה
 59 בעבודת האדם שכן ביכולתו
 60 להמשיך ולגלות דלכאורה
 61 הם סברות הפוכות
 62 לחלוטין ואין תיבתן כזו
 63 מחלוקת מן הקצה אל הקצה?
 64 ויש לומר הביאור בזה,
 65 שבעצם אין כאן מחלוקת אלא
 66 דמה שכתב ה'צמח צדק' שזה
 67 שנה תמונה, הפונה בזה
 68 היא, שאין לזה מקום
 69 בשכל האנושי, ולא זו בלבד
 70 אלא שאין לזה מקום בשכל
 71 האנושי אלא שאין לזה מקום
 72 גם לא בחכמה שלמעלה
 73 החכמה האלוקית העליונה. דכיון שעל-פי סדר ההשתלשלות
 74 [שנקבע כפי שגזרה חכמתו תפריך והוא מתנהל כמתחייב מהחכמה
 75 האלוקית העליונה] נברא הוא באין-ערוף לבורא, ואין כל מקום
 76 לדמיון והשוואה בין נברא ובורא, לכן כל עוד הדברים מתנהלים על פי השכל
 77 והחכמה אין שיה' אפילו קסלקא דעתא לא יתכן אפילו להעלות
 78 הדעת (ובוודאי שאין מקום למסקנה כזו) שיהיו פמוני ולומר שבני ישראל
 79 יכולים להיות קדושים בקדושה דומה לקדושתו של הקדוש-ברוך-הוא. אכל
 80 לגבי עצמות אור-אין-סוף שלמעלה מעלה מבחינת החכמה והמוחין
 81 אין שיה' שום גדרים, דמי יאמר לו מה תעשה והקדוש-ברוך-
 82 בעצמו לא נתון בשום הגדרות. וכיון שעל-ידי התשובה מגיעים

ממשיכים מבחינת קדושתו שלמעלה מקדושתכם, כמבואר ב'לקוטי תורה' שם.

ולכאורה צריך לומר, דהמעלה שבבעלי-תשובה על צדיקים גמורים, אף שגם בצדיקים ישנה העבודה דג' פעמים קדוש, וקדוש הא' הוא קדוש אני (קדושתו שלמעלה מקדושתכם), הוא, שהגלוי דקדוש הא' בצדיקים הוא באופן דהעלאה למעלה, שמשותקים לצאת ממציאותם וליפגל בקדושתו תפריך (וזה שגמשך להם כמו שהם למטה, הוא רק קדוש הב' והג'), ובבעלי-תשובה, גם קדוש הא' הוא באופן דהמשכה למטה. וצריך להבין, איך אפשר שתימשך הקדושה דקדוש אני למטה? וביותר אינו מוכן, דב'אור התורה' איתא, שאפילו קסלקא דעתא שיהיו פמוני הוא תמונה, וב'לקוטי תורה' איתא (גם להפסקנא), שעל-ידי התשובה ממשיכים הקדושה דקדוש אני, דלכאורה הם סברות הפוכות.

ויש לומר הביאור בזה, דמה שכתב ה'צמח צדק' שזה תמונה, הפונה בזה היא, שאין לזה מקום בשכל, גם לא בחכמה שלמעלה. דכיון שעל-פי סדר ההשתלשלות [שנקבע כפי שגזרה חכמתו תפריך] נברא הוא באין-ערוף לבורא, אין שיה' אפילו קסלקא דעתא שיהיו פמוני. אכל לגבי עצמות אור-אין-סוף אין שיה' החכמה האלוקית העליונה. דכיון שעל-פי סדר ההשתלשלות [שנקבע כפי שגזרה חכמתו תפריך והוא מתנהל כמתחייב מהחכמה האלוקית העליונה] נברא הוא באין-ערוף לבורא, ואין כל מקום לדמיון והשוואה בין נברא ובורא, לכן כל עוד הדברים מתנהלים על פי השכל והחכמה אין שיה' אפילו קסלקא דעתא לא יתכן אפילו להעלות הדעת (ובוודאי שאין מקום למסקנה כזו) שיהיו פמוני ולומר שבני ישראל יכולים להיות קדושים בקדושה דומה לקדושתו של הקדוש-ברוך-הוא. אכל לגבי עצמות אור-אין-סוף שלמעלה מעלה מבחינת החכמה והמוחין אין שיה' שום גדרים, דמי יאמר לו מה תעשה והקדוש-ברוך-בעצמו לא נתון בשום הגדרות. וכיון שעל-ידי התשובה מגיעים

(20) ולהעיר, שבלקו"ת נצבים מדבר בדרגה נעלית יותר מבלקו"ת בפרשתנו. דבלקו"ת בפרשתנו שקדוש הא' הוא כתר (דבפשוטות הוא אריך), ובלקו"ת נצבים (נב, ג) שקדושתכם שנמשך ע"י המצוות הוא אריך, וקדושתו שלמעלה מקדושתכם הוא עתיק. ואעפ"כ מבואר שם שגם קדושתו נמשכת למטה.

ונקדשתי בתוך בני ישראל

ביאור בדרך אפשר

1 'ונגעים' בעצמות אור-אין-סוף שלמעלה מחכמה [פידוע
 2 מאמר חכמינו ז"ל במדרש בענין שאלו מה תהיה התקנה של מי שחטא
 3 לתורה כו' והמענה היה שאין לו תקנה שאלו להקב"ה כו' אמר
 4 יעשה תשובה ויתפפר לו, דהמענה יעשה תשובה כו' בא
 5 דוקא מהקב"ה שלמעלה
 6 מחכמה דתורה שמבחינתה
 7 אין לחוטא תקנה], לכן על-
 8 ידי התשובה, יכול פמוני
 9 והאדם יכול להגיע לקדושה
 10 ברמה כזאת שברך כלל אכן לא
 11 יתכן להעלות על הדעת שהיא
 12 קדושה שנברא מסוגל להגיע
 13 אליה, ונמצא שלמעשה דברי
 14 הצמח-צדק שעצם הסברא של
 15 קדושה "כמוני" היא דבר תמוה
 16 לא סותרים לדברי אדמו"ר הזקן
 17 שבעבודת התשובה הדבר כן
 18 אפשרי, כי אמנם לפי השכל
 19 הדבר תמוה אבל בכוחה של
 20 עבודת התשובה לפעול
 21 ולהמשיך גם את מה שלמעלה
 22 מהשכל.
 23 ועל-פי-זה גמתק ויובן יותר
 24 דבר נוסף שלכאורה דורש ביאור
 25 מה שמפשוטות לשון
 26 הפתוב קדושים תהיו פי
 27 קדוש אני (ולפי פשוטו
 28 פירוש הפסוק הוא שקדוש
 29 אני הוא הטעם
 30 וההסברה על קדושים
 31 תהיו כלומר שהציווי לבני
 32 ישראל "קדושים תהיו" נובע
 33 מכך שהקדוש-ברוך-הוא קדוש)
 34 ומה משמע שהציווי קדושים תהיו הוא שקדושתם של
 35 ישראל צריכה להיות בדומה לקדושתו יתברך, ולכאורה אין
 36 זה יתכן והרי כאמור הפער בין בורא ונברא הוא באין-ערוך וללא כל דמיון
 37 והשוואה, אבל לפי האמור לעיל הדבר מובן פי על-ידי עבודת
 38 התשובה מגיעים לקדושה זו ואכן יש בכוחו של יהודי להגיע
 39 לקדושה הדומה לקדושתו של הקדוש-ברוך-הוא בעצמו (כביכול). ולקדושתו
 40 מהפירוש ב'יכול פמוני' — אשר בנוסף למשמעות הפשוטה של דברי

ביאור בדרך אפשר

41 המדרש "יכול כמוני" בתמיהה, יש גם פירוש חסידי, יכול פמוני
 42 בנחותא היינו שאכן יש בכוחו של יהודי להגיע לקדושה שתהיה דומה
 43 לקדושה העליונה.
 44 (ה) ויש לומר, דשני הבאורים האמורים לעיל בנוגע להפסוקים
 45 שבהם נרמזות שתי
 46 העטרות שנתן בראש
 47 בניו (אם נכלל בזה גם
 48 הפסוק קדושים תהיו כפי
 49 שמשמע מהמדרש שלפנינו או
 50 שפסוק זה לא נמנה בין שני
 51 הכתרים הללו, כפי שמבואר
 52 ב'לקוטי תורה') ושני
 53 הפרושים ביכול פמוני
 54 (האם הכוונה בתמיהה או
 55 בנחותא), תלויים זה בזה.
 56 דלהפירוש לפי הפירוש
 57 שיכול פמוני הוא בלשון
 58 תמיהה והמדרש בא לומר
 59 שהאדם לא יכול להיות קדוש
 60 בקדושתו של הקדוש-ברוך-הוא
 61 — הקדושה דקדושים
 62 תהיו נכללת בקדושתכם
 63 שלמטה מקדושתי, כי
 64 פירוש זה מדגיש את הפער
 65 וריחוק הערך הגדול בין
 66 "קדושתכם" של בני ישראל
 67 ל"קדושתי" של הקדוש-ברוך-
 68 הוא ולכן קדושים תהיו
 69 הוא בכלל העטרות והוא
 70 אחד משני הכתרים שנתן
 71 בראש בניו, ולהפירוש
 72 אבל לפי הפירוש יכול פמוני
 73 בנחותא המדגיש שכן יכול
 74 להיות דמיון בין הקדושה של הנברא לקדושה של הבורא (כי באמצעות עבודת
 75 התשובה עבודת האדם מגעת ו'נוגעת' עד עצמותו של הקדוש-ברוך-הוא) —
 76 הקדושה דקדושים תהיו היא הקדושה דקדוש אני (שהיא
 77 העטרה שנטל לעצמו) ושניהם שייכים לאותה בחינה עליונה בכתר,
 78 ושתי העטרות שנתן בראש בניו הם והתקדשתם והייתם
 79 קדושים שהם שתי בחינות יותר נמוכות בכתר (כמבואר לעיל בפרשיות).
 80 ומה שכתוב במדרש שהקדושה דקדוש אני היא העטרה

(21) ע"פ לשון הכתוב — איוב ט, יב. (22) יל"ש תהלים רמז תשב. ועוד. וראה ד"ה שובה ישראל תרכ"ט (סה"מ תרכ"ט ע' שלח ואילך). ד"ה טוב וישר תרס"ד (סה"מ תרס"ד ע' רעא ואילך [בהוצאת תשנ"ד — ע' קא ואילך]). ד"ה ביוהשמע"צ תער"ב (סה"מ תער"ב-תער"ו ע' לב). ועוד. (23) מאור עינים עה"פ (מז, ב).

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁנִטְלָ לְעֶצְמוֹ, אִף שֶׁגַם קְדוּשָׁה זֹאת נִמְשַׁכֶּת לְיִשְׂרָאֵל, וְאִם כֵּן
2 לְכַאוּרָה אֵין אִפְשָׁר לִזְמַר שְׁלֹפֵי אֶחָד הַפִּירוּשִׁים הַקְּדוּשָׁה שֶׁל "קְדוּשׁ אֲנִי"
3 וְהַקְּדוּשָׁה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ("קְדוּשִׁים תְּהִי" הַאֲמוּר בְּסִמּוּךְ ל"קְדוּשׁ אֲנִי")
4 מִחֻבְרוֹת וְכֹלֹלוֹת יַחַד? כִּדִּי לְעֹנֹת עַל שְׂאֵלָה זֹאת יֵשׁ לִזְמַר, שֶׁאֵין לְאִמִּיתוֹ
5 שֶׁל דָּבָר אֵין הַמִּשְׁכָּה שֶׁל "קְדוּשׁ

ביאור בדרך אפשר

40 לְהִדְיָא בַּמְפּוֹרֶשׁ בְּדְרוּשִׁים אֲלֵה הוּא שְׁהַגִּילוּי דְקְדוּשׁ הָא'
41 בְּדִרְגָה הַרְאֻשׁוֹנָה וְהַנְּעִלִית (כְּתוּב שְׁלֹמַעֲלָה מִהַסְפִּירוֹת) בְּאֶדָם הוּא בְּאוּפִין
42 דְהַעֲלָאָה מְלֻמְטָה לְמַעְלָה, שְׂרוּצָה לְצִאת מִמְצִיאוֹתוֹ וְלִיכְלָל
43 בְּקְדוּשׁ שׁוּחֵי עֲבוֹדַת הַצִּדִּיקִים), הוּא, כִּי בְּפִרְשַׁת אֲתָם נִצְבִּים
44 הַיּוֹם, שְׁקוּרִין בְּקִרְיָאָת

של דבר אין המשכה של "קדוש

6 אֲנִי" מִמַּשׁ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי
7 הַמְשַׁכֶּת הַקְּדוּשָׁה דְקְדוּשׁ
8 אֲנִי בְּבַעֲלֵי-תְשׁוּבָה הִיא
9 (לֹא מִצַּד הַמְצִיאוֹת
10 שְׁלָהֶם וְאֵין הַכּוֹנֵה
11 שֶׁהַמְצִיאוֹת שֶׁלָּהֶם הִיא הַמְעוֹרֶרֶת
12 אֶת הַהִמְשָׁכָה הַנְּעִלִית הַזֶּה, כִּי
13 אֵין אֵילוֹ הַהִמְשָׁכָה שֶׁל "קְדוּשׁ
14 אֲנִי" הֵייתָה בָּאָה וְנִקְלַטְתָּ בְּתוֹךְ
15 גְּדֵרֵי הַמְצִיאוֹת שֶׁלָּהֶם הִיא הֵייתָה
16 הַפּוֹכֵת לְעִנְיַן אֶחָד עִם "קְדוּשׁ
17 אֲנִי" וְנִכְלַלְתָּ עִימוֹ בְּאוֹתָהּ עֵרָה
18 אֲלֵא) הַסִּיבָה לְכַךְ שֶׁבַעֲלִי
19 תְּשׁוּבָה זֹכִים שֶׁתוֹמֵשׁ בָּהֶם
20 בְּחִינַת "קְדוּשׁ אֲנִי" הִיא לְפִי
21 שְׁעַל-יָדֶי הַתְּשׁוּבָה
22 מִתְגַּלָּה שְׂרָשׁ הַנְּשִׁמָּה
23 שֶׁהוּא "חֵד" עִם
24 ה'עצמות' וּמִכָּאֵן נֹבַעַת
25 הַהִתְאַחֲדוֹת שֶׁל הַקְּדוּשָׁה שֶׁלָּהֶם
26 עִם הַקְּדוּשָׁה הָעֵלְיוֹנָה. וְנִמְצָא,
27 דְגַם לְאַחֲרֵי שֶׁהֶעֱטָרָה שֶׁל
28 "קְדוּשׁ אֲנִי" יִשְׁנָה בִּישְׂרָאֵל,
29 וְנִמְשָׁכָה אֵלֵיהֶם (עַל יְדֵי עֲבוֹדַת
30 הַתְּשׁוּבָה) הֵיא עֵדִין בְּרֵאשׁוֹ
31 שֶׁל הַמְלָךְ (וְלֹא נִתְּנָה
32 לְאַחֵר, גַּם לֹא לְבָנָיו)
33 וְצַדִּיק דְּבִרֵי הַמְדַרְשׁ שֶׁאֵת

1 הִיא הֶעֱטָרָה שְׁנִטְלָ לְעֶצְמוֹ, אִף שֶׁגַם קְדוּשָׁה זֹאת נִמְשַׁכֶּת
2 לְיִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לִזְמַר, כִּי הַמְשַׁכֶּת הַקְּדוּשָׁה דְקְדוּשׁ אֲנִי
3 בְּבַעֲלֵי-תְשׁוּבָה הִיא (לֹא מִצַּד הַמְצִיאוֹת שְׁלָהֶם²⁴ אֲלֵא)
4 לְפִי שְׁעַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה מִתְגַּלָּה שְׂרָשׁ הַנְּשִׁמָּה שֶׁהוּא
5 'חֵד' עִם ה'עצמות'. וְנִמְצָא, דְגַם לְאַחֲרֵי שֶׁהֶעֱטָרָה יִשְׁנָה
6 בִּישְׂרָאֵל, הִיא בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל הַמְלָךְ (וְלֹא נִתְּנָה לְאַחֵר, גַּם
7 לֹא לְבָנָיו).

34 הַעֲטָרָה הַזֹּאת לְעֶצְמוֹ, כִּי כַּאֲמֹר הַמִּשְׁכָּה הִיא בְּאוּפִין כֹּהֵה שֶׁלָּה חֵל שִׁינוּי
35 בְּגֵדֵי הַמְצִיאוֹת שֶׁלָּהֶם עֲצֻמָּה וְהֵם מְצִידִם עֵדִין לֹא שִׁיכִים אֵלֵיהֶם.

36 (ו) יֵשׁ לִזְמַר, דְּזָה שְׁעִנְיָן הַמְשַׁכֶּת דְקְדוּשָׁתִי שְׁלֹמַעֲלָה
37 מְקֻדְשֶׁתְּכֶם, מְבוֹאֵר לְהִדְיָא בַּמְפּוֹרֶשׁ בְּהַדְרוּשִׁים מֵאֲמִירֵי הַחֲסִידוֹת
38 דְפִרְשַׁת נִצְבִּים, מֵה-שְׂאִין-כֵּן בְּהַדְרוּשִׁים דְפִרְשַׁתְנֵנוּ, פִּרְשַׁת
39 אֲמֹר עַל הַפְּסוּק "וְנִקְדַּשְׁתִּי", כִּי עִנְיָן זֶה רַק בְּרִמְזוֹ (וּמֵה שְׁפָתַיב

התורה קודם ראש-השנה,
הוא זמן התשובה ולכן
במאמרים של פרשת ניצבים
מדובר על המעלה המיוחדת
שאפשר להגיע אליה דווקא על
ידי עבודת התשובה. ובפִּרְט
לפי המבאר ב'לקוטי
תורה' שהתשובה דאֲתָם
ניצבים היום פולקם לפני
הו' גו' התוכן הפנימי של
עבודת התשובה הזו הוא
שְׁכַל הַנְּשִׁמּוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל ("כֹּלְכֶם") מִתְעַלּוֹת
לְמַעְלָה בְּמִקּוֹר חוּצָבָם
הַשּׁוֹרֵשׁ וְהַמִּקּוֹר הָאֱלוֹקִי שֶׁמִּמֶּנּוּ
נִחְצְבוּ הַנְּשִׁמּוֹת.

40 וְלִכֵּן בְּהַדְרוּשִׁים מֵאֲמִירֵי
41 הַחֲסִידוֹת דְפִרְשַׁת נִצְבִּים
42 מְבוֹאֵר לְהִדְיָא בַּמְפּוֹרֶשׁ
43 עִנְיָנָה שֶׁל הַמְשַׁכָּה
44 דְקְדוּשָׁתִי שְׁלֹמַעֲלָה
45 מְקֻדְשֶׁתְּכֶם, וְכִיצַד גַּם הִיא
46 נִמְשָׁכָה וּמִתְגַּלָּה בְּאֶדָם-כִּי עַל-
47 יְדֵי שְׁנִשְׁמּוֹת יִשְׂרָאֵל
48 מִתְעַלּוֹת לְמִקּוֹר חוּצָבָם
49 וּמִנְעוֹת לְשִׁרְשֵׁם הָאֱלוֹקִי לְמַעְלָה
50 נִמְשָׁךְ לָהֶם גַּם הֶעֱטָרָה
51 שְׁנִטְלָ לְעֶצְמוֹ (כִּנ"ל
52 סְעִיף ה) וְהַקְּדוּשָׁה שֶׁלָּהֶם הִיא חֵלֵק מִכְּתוּב וְהַעֲטָרָה שֶׁל "כִּי קְדוּשׁ אֲנִי".
53 וְכִי צַדִּיק דְּבִרֵי הַמְדַרְשׁ שֶׁאֵת
54 בְּהַדְרוּשִׁים וְאֵילוֹ מֵאֲמִירֵי הַחֲסִידוֹת דְהַפְּרָשִׁיּוֹת שְׁקוּרִין בִּימֵי
55 סְפִירַת הָעוֹמֵר, פִּרְשַׁת אֲמֹר בַּה מוֹפִיעַ הַפְּסוּק "וְנִקְדַּשְׁתִּי" וּפִרְשַׁת קְדוּשִׁים
56 בַּה מוֹפִיעַ הַצִּיּוּר "קְדוּשִׁים תְּהִי", הִנֵּה כִּיּוֹן שֶׁהַעֲבוֹדָה דְסְפִירַת
57 הָעוֹמֵר הִיא (לֹא בְּאוּפִין דְדִילּוּג (תְּשׁוּבָה) שֶׁהִיא הַתְּעַלּוֹת שֶׁלֹּא
58 בְּסִדְרָה וְהַדְרָגָה אֲלֵא בְּמַעֲבָר קִיצוּנִי) אֲלֵא

24) כי הגילוי דקדוש הא' (קדוש אני) ששייך למציאות האדם הוא רק באופן דהעלאה (שירצה ליכלל) ולא באופן דהמשכה.
25) תוס' — מגילה לא, סע"ב. טושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ד. לקו"ר ר"פ ניצבים (מד, א). 26) שם. 27) ואולי י"ל, דזהו גם מהביאורים
ע"ז שב'לקו"ת ניצבים גם הדרגא דקדושתכם שע"י המצוות היא נעלית יותר (ראה לעיל הערה 20) — כי ע"י התשובה, התומ"צ
הם באופן נעלה יותר. 28) ראה לקו"ת דרושים לשבת שובה סה, א. ד"ה שובה ישראל ה'תשל"ו (תורת מנחם — ספר המאמרים
תשרי ע' פג ואילך).

ביאור בדרך אפשר

1 אֲדַרְבָּא) ספירת העומר היא עבודה בְּסֵדֶר וְהַדְרָגָה (יום אָחַד, שְׁנֵי
 2 יָמִים, וְכוּ' וההתעלות היא שלב אחר שלב ולא מעבר ודילוג קיצוני), בָּא
 3 עֲנִין זֶה דְהַמְשַׁכַּת קְדוּשְׁתִּי שְׁלֹמְעֵלָה מְקַדְּשֶׁתְּכֶם רַק בְּרָמְזוֹ.
 4 וַיֵּשׁ לֹמֵר, דְּזֶה שְׁמוּבָא בְּדְרוּשִׁים אֵלָה עֲנִין זֶה בְּרָמְזוֹ
 5 עַל-כָּל-פְּנִים, לַמְרוֹת שֶׁאֵם
 6 הכוונה היא להדגיש את סדר
 7 העבודה כפי שהוא בימי ספירת
 8 העומר לכאורה לא היה צריך
 9 להזכיר את סדר העבודה הזה
 10 כלל הוא פי ספירת
 11 העומר הוא ענין ברור
 12 נפש הבהמית, כמבואר
 13 בהרחבה בתורת החסידות שלכן
 14 קרבן העומר היה משעורים,
 15 מאכל בהמה, ולכן העבודה
 16 הרוחנית של ימי ספירת העומר
 17 קשורה בבירור כל פרט ופרט
 18 מהמידות של הנפש הבהמית
 19 (מ"חסד שבחסד" עד "מלכות שבמלכות") והעלאתם לקדושה וברור נפש
 20 הבהמית הוא כענין התשובה שגם היא עבודה של בירור והעלאת
 21 של עניינים בלתי רצויים.
 22 וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף, דְּפָרְשַׁת אָמֹר שְׁבָה נֹאמֵר "ונקדשתי בתוך בני
 23 ישראל" קורין ברוב השנים בשבת שפסמיכות לפסח שני,

ביאור בדרך אפשר

24 י"ד באייר דְּפֶסַח שְׁנֵי הוא יום שנקבע להקריב קרבן פסח במיוחד
 25 עבור מי שלא הקריב בפסח ראשון ב"ד בניסן, בתור תיקון והשלמת
 26 החסר הוא ענין התשובה. וְכַמְבֹּאֵר בְּאֲרוּכָה בְּמָקוֹם אַחֵר
 27 דְּפֶסַח רֵאשׁוֹן הוּא עֲנִין עֲבֹדַת הַצִּדִיקִים, בַּהֲתַאֵם לַמְבֹאֵר
 28 בתורת החסידות בהרחבה
 29 שבחודש ניסן עיקר העבודה
 30 היא בדרך 'המשכה' שהיא
 31 עבודת הצדיקים (וכפי שהיה
 32 ביציאת מצרים עצמה כאשר
 33 'נגלה עליהם מלך מלכי
 34 המלכים הקדוש-ברוך-הוא
 35 וגאלם' בהתעוררות מלמעלה
 36 למטה ובחודשי אלול ותשרי
 37 עיקר העבודה היא עבודת
 38 התשובה מצד האדם בדרך
 39 העלאת מלמטה למעלה)
 40 ופסח שני הוא ענין
 41 עבודת התשובה. וְלִכְּן
 42 גַם בְּהַדְרֹשִׁים דְּפָרְשַׁת אָמֹר מְרֹמְזוֹ הַעֲנִין דְּהַמְשַׁכַּת
 43 קְדוּשְׁתִּי שְׁלֹמְעֵלָה מְקַדְּשֶׁתְּכֶם, יְכוּל כְּמוֹנֵי בְּנֵיחוּתָא שֶׁהִיא
 44 המשכה והתגלות שאפשרית רק בכוחה של עבודת התשובה, אלא
 45 שבמאמרי החסידות של פרשת אמור הדבר נזכר רק ברמז ואילו במאמרים
 46 לפרשת ניצבים העניין מבואר בצורה מפורשת, כמבואר לעיל.

(29) לקו"ת ויקרא ג, א. פרשתנו לה, ד. הנסמן בתורת מנחם — ספר המאמרים אייר ע' רסד הערה 4. 30) תו"א מקץ לג, ב. ושם, שלכן ע"י בירור נה"ב נמשך הגילוי דקדושתו שלמעלה מקדושתכם. וראה שם לד, ריש ע"ג בענין ספירת העומר. 31) לקו"ש חלק ח"י ע' 119 ואילך. ובכ"מ.

המשך ביאור למס' עירובין ליום רביעי עמ' א

1 שספק הוא אם היום ראש חודש או למחר יבואו לזלזל ביום השני,
 2 ולהקל לעשות בו מלאכות, מאחר ואינו אלא ספק, אָבָל בְּרֵאשֵׁי
 3 חֳדָשִׁים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה בּוֹלָה, שְׁמוֹתֵיהֶם הֵם בְּמֵלֶכֶה וְאֵין חֹשֶׁשׁ
 4 שִׁיבֹאוּ לִזְלוֹל בְּיוֹם הַשֵּׁנִי, אִימָא מוֹדוֹ לִיָּה לְרַבֵּי דוֹסָא שִׁתְנָה וַיֹּאמֵר
 5 'אם היום אם למחר', לכן הוצרכו לחלוק בפירוש לענין שאר כל
 6 ראשי חדשים. וְכֵן לְהִיפֹךְ, אִי אֲתֵמַר בְּהָא – אִם הִיתָה הַבְּרִייתָא
 7 מְבִיאָה מִחֲלוּקָתָם רַק לְעִנֵּין שֶׁאֵר רֵאשֵׁי חֳדָשִׁים, הִייתִי אוֹמֵר, בְּהָא
 8 קָאמֵר רַבֵּי דוֹסָא – רַק לְעִנֵּין שֶׁאֵר רֵאשֵׁי חֳדָשִׁים אִמֵּר רַבֵּי דוֹסָא
 9 שִׁתְנָה, אָבָל בְּהָךְ – בְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה, אִימָא מוֹדָה לְהוּ לְרַבֵּנָן שֶׁלֹּא
 10 יִתְנָה, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִבֹּאוּ לִזְלוֹל בְּיוֹם הַשֵּׁנִי. מְסִימַת הַגְּמָרָא: צְרִיכָא –
 11 לְכַךְ הוּצַרְכוּ לְחֲלוּקַת בְּפִירוּשׁ גַּם לְעִנֵּין רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה וְגַם לְעִנֵּין שֶׁאֵר
 12 רֵאשֵׁי חֳדָשִׁים.
 13 הַגְּמָרָא מְקַשָּׁה מְבִרִיתָא שִׁישׁ לְלַמּוֹד מִמֶּנָּה שֶׁאֵין מוֹכִירִים רֵאשֵׁי
 14 חוֹדֵשׁ בְּתַפִּילַת רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה: מִיָּתִיבֵי. שְׁנִינוּ בְּבְרִיתָא, רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה

15 שְׁחָל לְחַיּוֹת בְּשַׁבָּת, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים מְתַפְּלֵל בְּתַפִּילַת מוֹסָף
 16 עֶשֶׂר בְּרֻכּוֹת, שֶׁהֵם שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת וְשֶׁלֹּשׁ אַחֲרוֹנוֹת, וּבִמְצַע עוֹד
 17 אַרְבַּע בְּרֻכּוֹת, בְּרֻכָּה שֶׁל שַׁבָּת, בְּרֻכַת קְדוּשַׁת הַיּוֹם וְכוּלָל עִמָּה
 18 מְלַכְיוֹת, בְּרֻכַת זְכוּרוֹת וּבְרֻכַת שׁוֹפְרוֹת. וְבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, מְתַפְּלֵל
 19 תְּשַׁע בְּרֻכּוֹת, וְאֵין אוֹמֵר בְּרֻכָּה לְשַׁבָּת בְּפִנֵּי עֲצֻמָּה וְלִרְאֵשׁ הַשָּׁנָה בְּפִנֵּי
 20 עֲצֻמָּה, אֲלָא כּוֹלֵל הַזְּכוּרַת שַׁבָּת וְהַזְּכוּרַת יוֹם הַזְּכוּרַת בְּבִרְכָּה אַחַת
 21 וְכוּלָל מְלַכְיוֹת עִמָּה, וְחוּתָם בַּהּ מְקַדְּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזְּכוּרַת.
 22 מִפְּרֵשֶׁת הַגְּמָרָא אֵת הַקּוּשִׁיא, וְאִם אִתָּא – וְאִם אֵבֶן נִכּוֹן הַדְּבַר
 23 שֶׁמוֹכִירִים אֵת רֵאשֵׁי חוֹדֵשׁ בְּתַפִּילַת רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה, אִם כֵּן, בֵּית שְׁמַאי
 24 אַחַת עֶשְׂרֵה מְבַעֵי לִיָּה – לְבֵית שְׁמַאי הַסּוֹבְרִים שְׁכַל הַזְּכוּרָה אוֹמְרִים
 25 בְּבִרְכָּה בְּפִנֵּי עֲצֻמָּה, נִמְצָא שְׁצִרִיכִים לֹמֵר אַחַת עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת, וּמִכָּךְ
 26 שֶׁלְּבֵית שְׁמַאי אֵין מְתַפְּלִים אֲלָא עֶשֶׂר בְּרֻכּוֹת, מוֹכַח שֶׁאֵין מוֹכִירִים
 27 רֵאשֵׁי חוֹדֵשׁ בְּתַפִּילַת רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה, מִפְּנֵי שֶׁזְּכוּרַת אַחַד עוֹלָה לְכַאֵן
 28 וְלְכַאֵן.